

## POSTANOWIENIE

14 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Mariusz Załucki

na posiedzeniu niejawnym 14 września 2023 r. w Warszawie,  
w sprawie z powództwa M. P.  
przeciwko E. R., W. R. i H. S.  
o zapłatę,  
na skutek skarg kasacyjnych H. S., E. R. i W. R.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku  
z 21 grudnia 2021 r., V AGa 29/20,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną pozwanej H. S. w zakresie obejmującym oddalenie apelacji pozwanego W. R.;**
- 2. odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanej H. S. w pozostałym zakresie;**
- 3. odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanej E. R.;**
- 4. odmawia przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej pozwanego W. R.;**
- 5. zasądza od pozwanej E. R. na rzecz powoda kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia pozwanej E. R. do dnia zapłaty;**
- 6. zasądza od pozwanej H. S. na rzecz powoda kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek**

ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia pozwanej H. S. do dnia zapłaty;

7. zasądza od pozwanego W. R. na rzecz powoda kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia pozwanemu W. R. do dnia zapłaty;

8. przyznaje i poleca wypłacić r.pr. A. K. przez Skarb Państwa – Sąd Apelacyjny w Gdańsku kwotę 8.100 (osiem tysięcy sto) złotych, w tym VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej H. S. z urzędu.

9. przyznaje i poleca wypłacić adw. P. B. przez Skarb Państwa – Sąd Apelacyjny w Gdańsku kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych, w tym VAT, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanemu W. R. z urzędu.

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z 21 grudnia 2021 r. Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelacje trojga pozwanych – E. R., W. R. i H. S. od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 3 października 2016 r., wydanego w sprawie z powództwa M. P. o zapłatę. Każdy z pozwanych – z osobna – złożył do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Pozwana H. S. oparła wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej zasadności. Wskazała, że wydania oczywiście nieprawidłowego wyroku doprowadziło naruszenie art. 58 § 2 k.c. poprzez pominięcie znacznej nieekwiwalentności świadczeń; art. 76 w zw. z art. 509, 510 § 1 i art. 535 § 1 k.c. w zw. z art. 88, art. 96 pkt 1 i art. 97 prawa o notariacie poprzez

przyjęcie, że umowa przelewu wierzytelności pomiędzy powodem a syndykiem została zawarta z zachowaniem odpowiedniej formy; art. 299 § 1 k.s.h. poprzez błędne ustalenie zakresu szkody; art. 235<sup>2</sup> § 1 pkt 2 i 3 w zw. z art. 278 § 1, art. 381 i art. 391 § 1 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z opinii biegłego rzeczoznawcy majątkowego na okoliczność rynkowej ceny sprzedaży wierzytelności.

Pozwana E. R. uzasadniła wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wystąpieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego:

*Czy dla stwierdzenia, że wierzyciel uzyskał wiedzę o bezskuteczności egzekucji wobec spółki z o.o. w znaczeniu art. 299 § 1 k.s.h., a zatem dowiedział się o szkodzie w znaczeniu art. 442<sup>1</sup> k.c. wystarczającym pozostaje uzyskanie w toku postępowania egzekucyjnego informacji, że spółka, nie posiada praw majątkowych podlegających egzekucji?*

oraz oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej z uwagi rażący charakter naruszeń norm prawa procesowego i materialnego wskazanych w jej podstawach.

Natomiast według W. R. skarga kasacyjna powinna zostać przyjęta do rozpoznania jako oczywiście uzasadniona ze względu na brak legitymacji czynnej po stronie powoda oraz naruszenie art. 58 § 1 k.c.

Sąd Najwyższy wielokrotnie już wskazywał, że powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.) powinno spełniać wymagania stawiane zagadnieniu prawnemu przedstawianemu Sądowi Najwyższemu przez sąd drugiej instancji w razie powstania poważnych wątpliwości (art. 390 § 1 k.p.c. – zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2014 r., I UK 361/13, z 14 września 2012 r., I UK 218/12), których nie można rozwiązać za pomocą powszechnie przyjętych reguł wykładni prawa (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2015 r., III CZP 16/15, z 24 października 2012 r., I PK 129/12). Wspomniane wątpliwości muszą znajdować się w związku przyczynowym z rozstrzygnięciem sprawy (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 2014 r., III CZP 79/14, BSN 2014, nr 11, s. 7), który powinien wynikać z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 22 listopada 2013 r., III CZP 71/13, nie publ.). Istotne zagadnienie prawne należy jednak postawić w sposób

ogólny i abstrakcyjny tak, by mogło być rozpatrywane w oderwaniu od konkretnego stanu faktycznego, a wątpliwości z nim związane muszą mieć charakter wyłącznie prawny, czyli nie mogą obejmować elementów stanu faktycznego sprawy (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 16 maja 2012 r., III CZP 14/12, z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14).

Natomiast przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni. Przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej. Skarżący powinien uzasadnić tę oczywistość, wskazując jedynie na argumenty mieszczące się w zakresie kognicji Sądu Najwyższego. Nie może więc powoływać się na wadliwość ustaleń faktycznych, ani opierać na innych faktach niż stanowiące podstawę rozstrzygnięcia. (zob. np. postanowienia SN z 11 stycznia 2022 r., II USK 384/21; z 22 grudnia 2021 r., II CSK 390/21; z 31 maja 2021 r., III CSK 152/20; z 13 maja 2021, III USK 103/21 oraz z 9 marca 2021 r., IV CSK 412/20).

Już sama konfrontacja powyższych wymagań z treścią uzasadnień wniosków o przyjęcie skarg kasacyjnych do rozpoznania sformułowanych przez wszystkich skarżących skłania ku stanowisku, że nie mogą one stać się przyczyną przyjęcia tych skarg do rozpoznania. Argumenty przedstawione przez skarżących H. S. i W. R. na uzasadnienie przesłanki oczywistej zasadności odnoszą się raczej do problemów prawnych o charakterze jurydycznym (czyli podstawy z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c.). Z kolei zagadnienie przedstawione przez skarżącą E. R. stanowi polemikę z ustaleniami faktycznymi poczynionymi w sprawie, nie zaś opisuje skomplikowany, nierozwiązany jeszcze problem o charakterze prawnym. Związanie Sądu Najwyższego ustaleniami stanu faktycznego, w oparciu o które zapadło zaskarżone orzeczenie wynika zaś wprost z art. 398<sup>3</sup> § 3 oraz art. 398<sup>13</sup> § 2 k.p.c. *in fine*. Niedopuszczalne jest również uzasadnianie przesłanki oczywistej

zasadności poprzez odesłanie do uzasadnienia podstaw skargi kasacyjnej, ponieważ rozstrzygnięcie w sprawie przyjęcia skargi do rozpoznania oraz merytoryczne rozpatrzenie skargi zastrzeżone są dla różnych składów Sądu Najwyższego.

Najważniejszym jednak argumentem przemawiającym przeciwko przyjęciu wszystkich trzech skarg do rozpoznania jest ich niezgodność z art. 398<sup>20</sup> zd. 2 k.p.c., wedle którego nie można oprzeć skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy. W niniejszej sprawie zapadł już bowiem wyrok Sądu Najwyższego (IV CSK 14/19, z 7 listopada 2019 r.), którym uchylono poprzedni wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku w celu dokonania przez ten Sąd ustaleń faktycznych, kiedy powód powziął wiedzę o bezskuteczności zaspokojenia się z majątku spółki (aby ustalić początek biegu przedawnienia). Natomiast kwestie podnoszone przez skarżących doczekały się już wykładni Sądu Najwyższego i stanowią jedynie powielenie zarzutów poprzednich skarg kasacyjnych oraz apelacji.

Ponadto skarga pozwanej H. S. podlegała odrzuceniu w zakresie, w jakim odnosiła się do oddalenia apelacji pozwanego W. R. Skarżąca nie wykazała, w jaki sposób oddalenie apelacji tego pozwanego mogło wpłynąć w negatywny sposób na jej sytuację prawną, a pokrzywdzenie wydanym orzeczeniem (*gravamen*) jest przesłanką dopuszczalności każdego środka zaskarżenia. Jeżeli zatem skarga kasacyjna odnosi się do innego orzeczenia niż niekorzystnie rozstrzygającego o żądaniu strony, podlega odrzuceniu jako niedopuszczalna (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 23 listopada 2016 r., IV CSK 220/16 oraz z 15 stycznia 2015 r., IV CSK 137/14).

Z tej przyczyny Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną pozwanej H. S. w zakresie odnoszącym się do oddalenia apelacji pozwanego W. R. i odmówił przyjęcia jej do rozpoznania w pozostałym zakresie na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 i 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił również przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych E. R. i W. R., o kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnął zaś na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z w zw. z § 10 ust. 4

pkt 2 i § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych, uwzględniając także wnioski dotyczące kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej pozwanym H. S. (nowy pełnomocnik) i W. R. (dotychczasowy pełnomocnik) z urzędu, uwzględniając przy ich rozpoznaniu orzecznictwo TK w sprawach SK 78/21 i SK 85/22.

AD  
[ms]